

ISSN 2231-6671

International Registered and Recognized
Research Journal Related to Higher Education for all Subjects

Hi-TECH

RESEARCH ANALYSIS

EDITOR IN CHIEF
DR. BALAJI KAMBLE

IMPACT FACTOR
4.65

ॐ शिवाय
International Registered & Recognized

ISSN 2231- 6671

Research Journal Related to Higher Education for all Subjects

Hi-TECH RESEARCH ANALYSIS

UGC APPROVED & PEER REVIEWED RESEARCH JOURNAL

Issue : XV, Vol. - V
Year - VIII, (Half Yearly)
Aug. 2017 To Jan. 2018

Editorial Office :
'Gyandev-Parvati',
R-9/139/6-A-1,
Near Vishal School,
LIC Colony,
Pragati Nagar, Latur
Dist. Latur - 413531.
(Maharashtra), India.

Contact : 02382 - 241913
09423346913 / 09503814000
07276305000 / 09637935252

Website

www.irasg.com

E-mail :

interlinkresearch@rediffmail.com
visiongroup1994@gmail.com
mbkamble2010@gmail.com

Published by :

JYOTICHANDRA PUBLICATION
Latur, Dist. Latur - 413531 (M.S.) India

Price : ₹ 200/-

CHIEF EDITOR

Dr. Balaji G. Kamble

Research Guide & Head, Dept. of Economics,
Dr. Babasaheb Ambedkar Mahavidyalaya,
Latur, Dist. Latur.(M.S.) (Mob. 09423346913)

EXECUTIVE EDITORS

Dr. Sunanda Rodge

Principal
Govt. B.Ed. College,
Nanded, Dist. Nanded (M.S.)

Scott A. Venezia

Director, School of Business,
Ensenada Campus,
California, (U.S.A.)

Dr. Omshiva V. Ligade

Head, Dept. of History
Shivjagruhi College,
Nalegaon, Dist. Latur.(M.S.)

Bhujang R. Bobade

Director Manuscript Dept.,
D. A. & C. Research Institute,

Dr. Dileep S. Arjune

Professor & Head, Dept. of Economics
J. E. S. College,
Jalna, Dist. Jalna(M.S.)

Dr. U. Takataka Mine

Tokyo (Japan)

Dr. Babasaheb M. Gore

Dean- Faculty of Education & M.C.
Member, S.R.T.M.U, Nanded.(M.S.)

Dr. Nilam Chhanghani

Dept. of Economics,
KNG Mahavidyalaya
Karanja Lad, Dist. Washim (M.S.)

DEPUTY-EDITOR

Dr. G. V. Menkudale

Dept. of Dairy Science,
Mahatma Basweshwar College,
Latur, Dist. Latur.(M.S.)

Dr. C.J. Kadam

Head, Dept. of Physics,
Maharashtra Mahavidyalaya,
Nilanga, Dist. Latur.(M.S.)

Dr. Balaji S. Bhure

Dept. of Hindi,
Shivjagruhi College,
Nalegaon, Dist. Latur.(M.S.)

Dr. Bharat S. Handibag

Dean, Faculty of Arts,
Dr. B.A.M.U. Aurangabad(M.S.)

Dr. S.B. Wadekar

Dept. of Dairy Science,
Adarsh College,
Hingoli, Dist. Hingoli.(M.S.)

Dr. Shivaji Vaidya

Dept. of Hindi,
B. Raghunath College,
Parbhani , Dist. Parbhani.(M.S.)

CO-EDITORS

Dr. R.N. Salve

Head, Dept. of Sociology,
Shivaji University,
Kolhapur, Dist. Kolhapur.(M.S.)

Ghansham S. Baviskar

Dept. of English,
RNC & NSC College,
Nasik, Dist. Nasik.(M.S.)

Dr. Kailash Tombare

Head, Dept. of Economics,
Devgiri Mahavidyalaya,
Aurangabad.(M.S.)

Dr. Kailash R. Nagulkar

Head, Dept. of History,
Gulab Nabi Azad College,
Barshi Takli, Dist. Akola.(M.S.)

INDEX

Sr. No	Title for Research Paper	Page No
1	Induced Mutation on Green Pod yield in Okra (Abelmoschus esculentus L. Moench) M. M. Dhore	1
2	Credit Co-operatives and Financial Sector Reforms Dr. Dadasaheb Jogdand	11
3	Performance of District Central Co operative Banks in Maharashtra C. P. Kothawale	15
4	Microbiological Quality of Marketable Raw Mutton in Latur City and its public health significance G. S. Biradar, Dr. L. M. Karanjkar	22
5	Prevalence and antibiotic sensitivity pattern of Pseudomonas aeruginosa in urinary tract infections in hospitals of Omerga region (Maharashtra), India S. B. Mali, S. M. Dulange	28
6	हिन्दी कहानियों में नारी का पारिवारिक परिवेश डॉ. सूर्यकांत दळवे	37
7	वृद्धावस्थेतील वाढत्या शारीरिक व मानसिक समस्या आणि समायोजन नलिनी अनिल बोडखे	42
8	मराठवाड्यातील सामाजिक आधारभूत संरचनेतील पेयजल पुरवठ्याचा विकास डॉ. सुरेश वसंतराव खोंड	47
9	जागतिकीकरण आणि आदिवासी साहित्य डॉ. सुनीता सांगोले	54
10	भारतातील जातीबद्ध विषमता आणि राजकीय आरक्षण डॉ. रब्बानी आर. सय्यद	59

जागतिकीकरण आणि आदिवासी साहित्य

डॉ. सुनीता सांगोले

मराठी विभाग,
दयानंद कला महाविद्यालय,
लातूर, जि. लातूर

Research Paper - Marathi

जागतिकीकरण आणि साहित्य या दोन्हीही संयुक्त्या परस्पर भिन्न आहेत. कारण दोन्हीमधील परिसिमा परस्पर विरोधी आहेत. या दोहोंचा संबंध एकास एक लावता येणे शक्य नाही. कोणत्याही कलाकृती अथवा साहित्याची निर्मिती ही आर्थिक अथवा राजकीय प्रक्रियेतून होत नसते किंवा साहित्य, कला यांचा थेट सहसंबंध सामाजिक, आर्थिक वास्तवासी लावता येत नाही. कारण कलाकृतीची निर्मिती ही सभोवतालच्या वास्तवातून होत असली, तरी तिच्यामध्ये वास्तवाचा अभास असतो. सूचकात्मक अर्थाचे वलय असतात. सहज उत्स्फूर्त होणाऱ्या भावनेतून तिचा अविष्कार असतो. वास्तव कल्पनेच्या गहिऱ्या मिश्रणातून निर्माण होणारे साहित्य हे वास्तवाचे बदलते रूप वाचकांना दाखवण्याचा दृष्टिकोन असतो. सभोवतालचे बदलते वास्तव लगेच कलाकृतीमध्ये लगेच प्रतिबिंबित करत नसतो. सभोवतालचे बदलते वास्तवाचे मर्म जाणून घेऊन विविध उठणारे तरंग, वर्तुळे, वादळे समाजाच्या गर्भातील चाललेली खळबळ समजून घेतो. विशिष्ट मूल्यांचा, वर्णाचा धागा पकडून साहित्यिक साहित्याची निर्मिती करत असतो. कलाकृती निर्मितीची प्रक्रिया ही अत्यंत गुंतागुंतीची व अनाकलनीय असते.

जागतिकीकरणात आदिवासी साहित्याचे स्थान शोधताना सर्वप्रथम आपणास जागतिकीकरणाचा अर्थ समजून घेणे महत्त्वाचे आहे. साहित्य क्षेत्रातील चाललेल्या घडामोडींचा अर्थ लावावयास हवा. जागतिकीकरण म्हणजे काय ? सर्व क्षेत्रातील अभ्यास करणाऱ्या अभ्यासकांच्या मते नवउदारमतवाद, नवसाम्राज्यवाद होय किंवा या नव्या वादाने किंवा विचारसरणीने घेतलेला आक्रमक पवित्रा आहे. बाजारपेठेच्या हितानुसार समग्र जगाच्या अर्थव्यवस्थेत बदल घडवून आणणे हे या प्रक्रियेचे वैशिष्ट्य आहे. अधिकाधिक नफा मिळवण्याच्या उद्देशाने भांडवलाची ने-आण एका देशातून दुसऱ्या देशात सहज, सोप्या व सुकर पद्धतीने करता येणारी कार्यप्रणाली आहे. उदारीकरण व खाजगीकरण या

पृथ्वीवरील माणूस व इतर ग्रहावरील माणूस हा 'एलियन' समजून घेण्याची प्रक्रिया कलेच्या क्षेत्रामध्ये चालू आहे. जागतिकीकरणाच्या प्रक्रियेत मराठी साहित्यातील दलित साहित्य, ग्रामीण साहित्य, निग्रोसाहित्य, स्त्रीवादी साहित्य इ. बरोबर आदिवासी साहित्याचा तौलनिक पद्धतीने तुलनात्मक पद्धतीने विचार केला जाऊ लागला आहे. या साहित्यातून आदिमतेचा व एकात्म मानवाचा शोध घेणे हे जागतिक पातळीवर आदिवासी साहित्याच्या अभ्यासाच्या दृष्टीने महत्त्वाचे आहे.

भारतीय आदिवासी साहित्याचा तुलनात्मक दृष्टीने हळूहळू अभ्यास होत आहे. यापुढे विविध देशातील आदिवासी साहित्याचा तुलनात्मक अभ्यास करण्यासाठी मराठी आदिवासी साहित्याच्या दालनासमोर मोठी संधी उपलब्ध आहे. भविष्यामध्ये या दृष्टीने अभ्यास करणे महत्त्वाचे आहे. प्रत्येक देशाच्या मानवी संस्कृतीच्या मुळाशी आदिवासी संस्कृती हाच एक मूलस्त्रोत विविध अभ्यासातून पुढे येत आहे. तसेच आदिवासी भाषा, बोली, संस्कृती, भाषाकुले ही इतर जागतिक पातळीवर सर्व आदिवासी संस्कृतीमध्ये समाजामध्ये समान असल्याची संशोधनातून निष्पन्न होत आहे. या सर्वांचा विचार करता जागतिक आदिवासी साहित्याच्या तुलनेत मराठी आदिवासी साहित्याने कमी कालावधीमध्ये मोठ्या प्रमाणात झेप घेतली आहे. दलित साहित्यानंतर मराठी आदिवासी साहित्य हे मराठी साहित्याचे पायाभूत आधार ठरत आहे. हा धागा पकडून आदिवासी साहित्याच्या संशोधनाला वेग प्राप्त झाला आहे.

संदर्भ सूची :-

1. भालचंद्र नेमाडे, साहित्य संस्कृती आणि जागतिकीकरण
2. रंगनाथ पठारे, जागतिकीकरण आणि देशीवाद (लोकवाङ्मय प्रकाशन गृह, मुंबई)
3. प्रा. गजानन जाधव, राष्ट्रीय चर्चासत्र स्मरणिका (लोकसेवा महाविद्यालय, औरंगाबाद)
4. डॉ. द. ता. भोसले, लोकसंस्कृती बंध-अनुबंध
5. डॉ. शरद गायकवाड, जागतिकीकरण आणि मराठी साहित्य.
6. भुजंग मेश्राम, उलगुलान (कथागत प्रकाशन, कल्याण)
7. कुसुम अलाम, रानपाखरांची माय (हरिवंश प्रकाशन, चंद्रपूर)
8. बाबाराव मडावी, अकांत (स्वकथन)

ISSN 2231-6671

HI-TECH

ISSN 2231-6671

Published, Printed, Owned by Sow. Mahananda Balaji Kamble & Edited by Dr. Balaji Kamble & Printed at Jyotichandra Offset Printing & Binding & Published by Jyotichandra Publication, 'Gyandev - Parvati', R-9 / 139/6, Near Vishal School, L.I.C. Colony, Pragati Nagar, Latur. Dist. Latur-413531 (M.S.) India.

Editor In Chief : Dr. Balaji Kamble Mob.-9423346913